

# U tebe se uzdam, Gospodine

»Lectio divina« uz Psalam 31

*Bdjenje je osmišljeno kao »lectio divina« u jednostavnijemu obliku.  
U predloženi obrazac mogu se uvrstiti prikladne pjesme.*

## Uvod

P. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

O. Amen.

P. Bog, u kojem je izvor radosti i punina života, sa svima vama.

O. I s duhom tvojim.

U tebe se uzdam, Gospodine. Izgovaramo te riječi na početku ovoga molitvenog bdjenja iskazujući tako svoje povjerenje Gospodinu na kojega želimo osloniti sav svoj život, sve svoje tjeskobe i sva svoja nadanja. Na njega se želimo osloniti i u trenutcima radosti i u iskustvima iskušenja i tjeskobe. Zato s vjerom govorimo »U tebe se uzdam, Gospodine«. Izgovaramo te riječi večeras s posebnom svečanošću jer kroz njih želimo razmatrati svijetli primjer vjere i pouzdanja blaženoga Alojzija Stepinca koji je upravo te riječi odabrao za geslo svome pastirskom služenju u povjerenju mu Zagrebačkoj nadbiskupiji. Saberimo se u tišini pred Božjim licem da bismo mogli u istini spoznati sve ono na što oslanjamo svoje životne nade i želje,

sve oslonce koji nas ne ispunjaju smislom i puninom života.  
Otvorimo svoju nutrinu Božjemu Duhu da bismo iskusili kako  
je Bog čvrsta stijena, hrid zaštite i čvrsta utvrda spasenja.

*Kratka šutnja.*

Pomolimo se.

Bože, jakosti onih što se u te ufaju,  
snago slabih i smrtnih koji su bez tebe nemoćni:  
produbi nam vjeru i okrijepi nadu  
da s radošću i čvrstim pouzdanjem u tebe  
težimo za onim što ti zapovijedaš,  
po Kristu Gospodinu našem.

**LECTIO**

**PSALAM 31: Molitva u nevolji i zahvala za uslišanje**

*Ant. U tebe se uzdam, Gospodine.*

*(PGPN 666, ili na neki drugi napjev)*

Tebi se, Gospodine, utječem,  
o, da se ne postidim nikada:  
u svojoj me pravdi izbavi!  
Prikloni k meni uho svoje,  
pohiti da me oslobodiš!  
Budi mi hrid zaštite,  
tvrđava spasenja.

*Ant. U tebe se uzdam, Gospodine.*

Jer ti si hrid moja, tvrđava moja,  
radi svoga imena vodi me i ravnaj  
Izvuci me iz mreže koju mi zapeše,  
jer ti si moje utočište.  
U tvoje ruke duh svoj predajem:

otkupi me, Gospodine, Bože vjerni.  
Ti mrziš one koji štiju ništavne kumire,  
a ja se u Gospodina uzdam.  
Radosno ću klicat' tvojoj milosti,  
jer si na moju bijedu pogledao,  
pomogao u tjeskobi duši mojoj.  
Nisi me predao u ruke dušmana,  
noge si mi na prostran put izveo.

*Ant. U tebe se uzdam, Gospodine.*

Smiluj mi se, Gospodine, jer sam u tjeskobi,  
od jada slabi mi oko, duša i tijelo.  
Život mi se troši u gorčini,  
ljeta moja u jecanju.  
U mucu mi se iscrpila snaga  
i kosti su moje klonule.  
Dušmanima svojim postao sam ruglo,  
susjedima podsmijeh, a znancima strašilo;  
koji me vide vani, bježe od mene.  
Nestalo me k'o mrtvaca iz sjećanja ljudi,  
postadoh k'o razbijena posuda.  
Čujem šaputanje mnogih, užas odasvud:  
sastaju se protiv mene  
i smišljaju kako da mi život oduzmu.

*Ant. U tebe se uzdam, Gospodine.*

A ja se, Gospodine, u tebe uzdam;  
govorim: Ti si Bog moj!  
U tvojoj je ruci sudbina moja:  
istrгни me iz ruke dušmana  
i onih koji me progone!

Rasvijetli lice nad slugom svojim,  
po svojoj me dobroti spasi.  
Gospodine, ne bilo me stid što tebe zazvah!  
Neka se postide zlotvori,  
nek' u Podzemlju zamuknu.  
Nek' zaniјeme usne lažljive  
koje protiv pravednika govore drsko,  
oholo i prezirno.

*Ant. U tebe se uzdam, Gospodine.*

O, kako je velika, Gospodine, tvoja dobrota,  
koju čuvaš za one koji te se boje,  
koju iskazuješ onima što se tebi utječu  
naočigled sinovima čovječjim.  
Zaklanjaš ih štitom lica svoga  
od zavjera ljudskih;  
u šatoru svom ih skrivaš  
od jezika svadljivih.  
Blagoslovljen Gospodin jer me obasu  
čudesnom dobrotom u gradu tvrdom.  
U tјeskobi svojoj već mišljah:  
»Odbačen sam od pogleda tvoga.«  
Ali ti si čuo glas mog zaziva  
dok sam tebi vapio.  
Ljubite Gospodina, svi sveti njegovi:  
čuva Gospodin svoje vјernike,  
a po zasluzi vraća onima  
koji postupaju oholo.  
Budite hrabri i jaka srca,  
svi koji se u Gospodina uzdate!

*Kratka šutnja.*

Psalam koji smo zajedno molili vapaj je u nevolji i zahvala za uslišanje. Psalmist, molitelj, s pouzdanjem izgovara Božje ime. Izgovara ga ispunjen pouzdanjem jer je puno puta iskusio njegovu pomoć i zaštitu. Izgovara ga jer je u Bogu spoznao sigurno i neprevarljivo utočište. Njegova molitva, satkana u poklik predanja »Tebi se, Gospodine, utječem« prije svega je ispovijest vjere u Boga, ispovijest povjerenja u onoga koji je jedini vrijedan našega pouzdanja.

Molitelj se Bogu utječe u iskustvu teške životne nevolje. On ne opisuje nevolju. Priznaje da ona iskušava njegove snage. Znade da je Bogu sve znano, da mu je znana tegoba iskušenja i mjera naših snaga. Zato i ne opisuje iskušenje, ne govori o drugima koji mu nanose bol. On govori samo o svojoj nutarnjoj boli koja iskušava njegovo pouzdanje u Boga i njegovu vjernost.

To životno iskušenje psalmist naziva *mrežom*. Osjeća se sapet, zapleten u nejasnoći gledanja naprijed. Krenuti putem onih koji se ne boje Boga i koji ne žive po njegovoj riječi značilo bi osloboditi se mreže i sapetosti, značilo bi postići trenutnu slobodu. No, molitelj znade da vjernost Božjemu putu nije robovanje. Vjernost Bogu, unatoč nevoljama života, otvara prostranstvo nutarnje slobode i sigurnosti.

Zato molitelj ne moli samo i bezuvjetno za oslobođenje iz nevolje. On najprije moli dar pouzdanja u Boga, u njegovu dobrotu i ljubav. Božje uslišanje nije uvijek izbavljenje iz nevolje. Bog uslišava i onda kad dopušta da rastemo i jačamo kroz nevolje, kad dopušta, ne napuštajući nas, da iskusimo kako pouzdanje u Boga i kroz nevolje vodi u mir, u postranstvo sigurnosti i slobode. Ako je Bog »hrid i utočište« tada nevolje nisu neprijatelji.

U završnome dijelu psalma molitva prerasta u hvalu, u poklik pouzdanja u Boga koji se pokazuje bliz u nevolji: »O kako

je velika, Gospodine, dobrota tvoja, koju čuvaš za one koji te se boje... Blagoslovljen Gospodin koji me obasu čudesnom dobrotom u gradu tvrdom«. Molitelj, spoznavši Božju blizinu, kliče njegovoj dobroti. Božju blizinu naziva utvrdom, sigurnošću, utvrđenim gradom. Naposljetku, okrijepljen pouzdanjem u Boga koji se pokazuje u nevoljama bliz, molitelj poziva i druge da se pouzdaju u Boga: »Ljubite Gospodina, svi sveti njegovi: čuva Gospodin svoje vjernike. (...) Budite hrabri i jaka srca, svi koji se u Gospodina uzdate.«

### MEDITATIO

Molitvene vapaj iz ovoga psalma (31,6) susrećemo u Novome zavjetu. Evanđelist Luka bilježi da se Isus, na križu raspet, prije nego će umrijeti molio Ocu nebeskome upravo riječima iz ovoga psalma: »I povika Isus iza glasa: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!« Istu molitvu čitamo i na usnama prvoga mučenika među Isusovim sljedbenicima, na usnama prvomučenika Stjepana koji, dok je bio kamenovan, moli: »Gospodine Isuse, primi duh moj!« (Dj 7,59) Zbog tih svetopisamskih potvrda crkveni su oci cijeli psalam promatrali kao Isusovu molitvu u trenucima muke, a sveti Augustin je u riječima psalma promatrao najavak otajstve razmjene između božanskoga i ljudskoga po Isusovu čovještvu. Isus se zaodijeva u čovještvo, u krajnje granice čovještva, u trpljenje i iskustvo umiranja, da bi čovjeka zaodjenuo božanskim dostojanstvom. Njegova patnja na križu konačni je doseg utjelovljenja, zaodijevanja u ljudsko, u čovjekovu sudbinu. Zato Isusovo iskustvo muke i umiranja, prodahnuto potpunim povjerenjem u Oca, postaje nadahnućem svima koji prolaze kroz iskustvo patnje.

Prema Augustinovu čitanju psalam, protumačen Isusovom molitvom, postaje i za nas molitva pouzdanja u trenucima najtežih iskušenja: On, Isus, koji se nije plašio postati čovjekom i suobličiti se čovjeku u svemu osim u grijehu, poučio nas je da njegove riječi molitve postanu i naša molitva. Isusu umirućem za naše grijehe doista pristaju riječi psalamske molitve: »Život mi se troši u gorčini, ljeta moja u jecanju. U mucima mi se iscrpila snaga i kosti moje u jecanju. Dušmanima svojim ruglo postadoh, susjedima podsmjeh, a strancima strašilo.« (rr. 11-12) U tom iskustvu ljudske osamljenosti i napuštenosti od svih, Isus ne prestaje do kraja imati povjerenja u Oca. Njegov je posluš oplemenjen potpunim povjerenjem i pouzdanjem. Zato moli »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«.

Riječi psalamske molitve duhovnost Crkve preuzela je kao molitvu koja nadahnjuje vjernikov život. Crkva te riječi ne uzima samo kao molitveni vapaj predanja u trenutku čovjekova rastanka od ovoga svijeta, nego tu molitvu izgovara svakodnevno, kao molitvu svoga životnoga predanja nebeskome Ocu. U liturgiji časova, na kraju dana, u molitvi večerjavanja, Kristovi molitelji svakodnevno mole: »Oče, u ruke tvoje predajem Duh svoj. Otkupi me Gospodine Bože vjerni«. Štoviše, te je riječi liturgija preuzela kao svečani otpjev nakon navješćaja Božje riječi u kojoj vjernik nalazi izvor utjehe i oslonac pouzdanja. Zato su riječi »U ruke tvoje predajem Duh svoj« riječi vjere i vjerničkoga povjerenja u Onoga koji u svojoj božanskoj ljubavi uvijek vjeran ostaje.

Riječi s Isusova smrtnoga časa postaju programskim riječima kršćaninova življenja. Doista, čežnja za božanskim životom događa se u suumiranju s Kristom, u umiranju ovome svijetu, u svakodnevnome otvaranju Bogu da bi u nama mogao živjeti

njegov Duh. Svaki nas dan, kad danje svjetlo ustupa pred večeri i tamom, noć koja nastupa podsjeća na ispunjenje i dovršetak vremena, na prijelaz u novost koja nam je obećana. Stoga Crkva svaku večer moli: »U ruke tvoje predajem duh svoj«.

Dok večeras razmišljamo nad ovom svetopisamskom molitvom pred našim je očima lik blaženoga Alojzija Stepinca koga nam je Crkva stavila kao primjer življenja vjere i pouzdanja u Boga. Na početku pastirske službe uzeo je kao geslo i misao vodilju svoje službe i života upravo početne riječi iz ovoga psalma: »In te Domine speravi«, »U tebe se uzdam, Gospodine«. Vrijedno je prisjetiti se njegovih riječi koje nisu skrivale predviđanje teških vremena i križeva koji su ga čekali: »Ovo imenovanje jest za mene težak križ. Križ pak valja nositi prema pravilima kršćanske savršenosti: ne samo *patienter*, nego i *libenter et ardentem*«, dakle, ne samo strpljivo nego i s ljubavlju i žarom. »Zato velim: 'In te, Domine, speravi!' (U tebe se, Gospodine, uzdam). Ufam se da će se onda i na meni ispuniti riječi 'Quoniam in me speravit, liberabo eum, protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.' (Izbavit ću ga jer me ljubi, zakrilit ga jer poznaje ime moje).« S tim pouzdanjem u Božju dobrotu nadbiskup je rekao: »Moja je nakana i cilj čist: slijediti nauku križa te bez ikakva straha braniti katoličku istinu«.

Nositi križ ne samo strpljivo, nego radosno, s ljubavlju i žarom. To »pravilo života« kao da danas biva zaboravljeno. Kao da ni kršćani više ne slijede *mudrost križa*. Otimamo se križu, želimo se oduprijeti svakom trpljenju, osobito trpljenju kojem bi razlog bila naša vjernačka dosljednost, naša vjernost evanđelju. Križ možda prihvaćamo kao neizbježnost, kao neizbježnu »sudbinu« kad nemamo drugoga izbora. S takvim se križem pomirujemo. Tek kad je neizbježan prihvaćamo ga kao

Božju volju. No, to nije mudrost križa. Mudrost križa je odabiranje križa – i onda kad on nije jedini put, i onda kad ga je lako zaobići. To je radosni izbor koji se ne plaši trpljenja. Priznajemo da nam nedostaje radosti i ljubavi koja je kadra križ preobraziti u slavu. Nedostaje pouzdanja u Boga, pouzdanja koje će nadjačati svaki strah pred križem. Možda ćemo moći reći »U tebe se, uzdam, Gospodine«, ali ćemo pred svakim iskušenjem ipak pokazati da se uzdamo najprije u sebe, u svoju mudrost, u svoju moć. Pouzdanje u Boga ne smije biti plod neuspjeha i neizbježnosti pred nevoljama života, nego načelo življenja, načelo kojim ćemo pobjeđivati ne samo nevolje nego i sebe, svoju slobodu, svoja htijenja. Prava mjera pouzdanja u Boga ne očituje se u nevoljama koje nam dolaze od drugih, nego u htijenjima koje dolaze iz nas samih. U tebe se, Gospodine, uzdam, kad god mi prijete moja htijenja, moja opiranja putu evanđelja, moja traganja za osobnom moći i samodostatnošću. Zato s vjekom i pouzdanjem kličem: »U tebe se, Gospodine, uzdam, u tebe se uzdam.«

*Pjesma:* Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj. (PGPN 510)

## ORATIO

Gospodine Bože, začetniče i dovršitelju svega,  
u tebi je izvor i uvir našega života.  
Stojimo danas pred tvojim licem  
i otvorenošću srca želimo u tebe položiti sva svoja nadanja.  
Na tebe oslanjamo sva svoja htijenja,  
svaku svoju sigurnost i svaku nesigurnost,  
sve ono što nam je znano i sva svoja neznanja,  
sve strahove i tjeskobe.

S tvojim vjernim slugom blaženim Alojzijem  
i mi danas molimo:  
U tebe se, Gospodine, uzdam.  
Daruj nam nadu protiv svake nade.  
Mudrošću križa,  
koji je tvoj Sin s ljubavlju prigrlio za spas svijeta,  
prodahni naše misli, riječi i djela  
da svakodnevno s radošću i žarom  
prihvaćamo put spasenja.  
Ispuni nas čvrstom nadom i pouzdanjem u tebe  
da nam iskušenja i križevi života  
ne zapriječe pogled vjere.  
Nek naša vjera živi iz nade.  
Ono čemu se u tebi nadamo  
nek bude naš put i naš život.

O. Amen.

## BLAGOSLOV I OTPUST

*Završna pjesma.*